

संयुक्त राष्ट्रसंघीय बालअधिकार सम्बन्धी महासन्धिको सञ्चार प्रक्रियासम्बन्धी तेस्रो इच्छाधिन आलेख

नेपाली अनुवाद

अनुवाद : कृष्ण सुवेदी र मोहन दैगाल
कानुनी सहयोग : कपिल अर्याल
भाषा सम्पादन : देवराज सापकोटा
संयोजन : सोफिया अधिकारी
पहिलो संस्करण : २०७४

प्रकाशक :

चाइल्ड नेपाल, गोपीकृष्ण नगर, चावहिल, काठमाडौं-०७

०१-४८१२४१७, ४८२२००२

पो. ब. नं. २१८२८

 2003
Child Nepal (CN)

इमेल : crcsecretariat@childnepal.org, cn@childnepal.org

वेबसाइट : www.childnepal.org

सर्वाधिकार : चाइल्ड नेपाल

नोट:-

संयुक्त राष्ट्रसंघीय मानव अधिकार उच्च आयुक्तको कार्यालय, जेनेभा स्टीजरल्याण्डबाट अंग्रेजीमा प्रकाशन भएको बालअधिकार सम्बन्धी महासन्धि अन्तर्गत बालबालिकाको सञ्चार प्रक्रियासम्बन्धी तेस्रो ऐच्छिक आलेख नेपालीमा अनुवाद गरी चाइल्ड नेपालले सेम द चिल्ड्रनको सहयोगबाट गैरनाफा मूलक उद्देश्यले चेतना र सार्वजनिक हितका लागि प्रकाशित

संयुक्त राष्ट्रसंघ महासभा
२ नोभेम्बर २०११

६६औं बैठक
तेस्रो समिति
प्रस्ताव नं. ६४
मानवअधिकार नियोग

अल्बानिया, अस्ट्रिया, बेल्जियम, बोलिभिया, (प्लोरिनेस्नल स्टेट अफ) बोस्निया हर्जगोभिना) ब्राजिल, चिली, कोस्टारिका, क्रोएसिया, साइप्रस, चेक गणतन्त्र, डेनमार्क, स्टोनिया, फिनल्यान्ड, जर्मनी, ग्रीस, ग्वाटेमाला, होन्डुरस, हंगेरी, आयरल्यान्ड, इटाली, जोर्डन, लिच्टेन्सटाइन, लग्जेम्बर्ग, माल्दिभ्स, मन्टेनेग्रो, पानामा, पेरु, पोर्चुगल, सेनेगल, सर्भिया, स्लोभाकिया, स्लोभेनिया, स्पेन, थाइल्यान्ड, फर्मर युगोस्लाभ मेसेडोनिया गणतन्त्र, टिमोरलेस्ते, टर्की, युक्रेन, संयुक्त राज्य अमेरिका र उरुग्वेले संयुक्त राष्ट्रसंघीय बालअधिकार सम्बन्धी महासन्धिको सञ्चार प्रक्रियासम्बन्धी तेस्रो इच्छाधिन आलेखको पहिलो मस्यौदा तयार पारेको ।

महासभाले,

संयुक्त राष्ट्रसंघीय बालअधिकार सम्बन्धी महासन्धिको सञ्चार प्रक्रियासम्बन्धी तेस्रो इच्छाधिन आलेखलाई मानव अधिकार परिषद्को रिजोलुसन १७/१८ (१७ जून २०११) ले अंगिकार गरेको स्वागत गर्दै,

१. यस संकल्प लेखको अनुसूचीमा तोकिएअनुसार बालअधिकार सम्बन्धी महासन्धिअन्तर्गत बालबालिकाको सञ्चार प्रक्रियासम्बन्धी इच्छाधिन आलेखलाई अंगिकार गर्दछ ।
२. सन् २०१२ मा हुने यस आलेखको हस्ताक्षर समारोह खुला गर्न सुझाव गर्दछ र संयुक्त राष्ट्रसंघका महासचिव र मानवअधिकार उच्च आयुक्तलाई आवश्यक सहयोग प्रदान गर्न अनुरोध गर्दछ ।

अनुसूची :

संयुक्त राष्ट्रसंघीय बालअधिकार सम्बन्धी महासन्धिको सञ्चार प्रक्रियासम्बन्धी तेस्रो इच्छाधिन आलेख

यस आलेखका राज्यपक्षहरूले,
संयुक्त राष्ट्रसंघको बडापत्रको सिद्धान्तअनुसार विश्वमा स्वतन्त्रता, न्याय र शान्तिको आधारशीलाका लागि मानव समुदायका सबै सदस्यहरूको अन्तर्निहित मर्यादा, समान र अविच्छिन्न अधिकारहरूलाई ध्यानमा राख्दै,

संयुक्त राष्ट्रसंघ बालअधिकारसम्बन्धी महासन्धिले यसको अधिकारक्षेत्रभित्र पर्ने सबै बालबालिकालाई उसका बुवा-आमा या कानुनी अभिभावकको जात, रङ, लिङ्ग, भाषा, धर्म, राजनीतिक वा अन्य विचारधारा, राष्ट्रियता, आदिवासी वा सामाजिक उत्पत्ति, आर्थिक अवस्था, अपाङ्गता, जन्म वा अन्य अवस्थाका आधारमा कुनै भेदभाव नगरिने प्रत्याभूतिलाई स्वीकार गरेको विषयलाई ध्यानमा राख्दै,

मानवअधिकारको विश्वव्यापि मान्यता, वैयक्तिक अन्तरनिर्भरता र अन्तर्सम्बन्धका साथै आधारभूत स्वतन्त्रतालाई पुनः पुष्टि गर्दै,

बालबालिकाका अधिकार र मानवीय मर्यादाका हकदार हुन् भन्ने अवस्थाका साथै उनीहरूको विकासमान क्षमतालाई पुनः पुष्टि गर्दै,

बालबालिको विशेष र निर्भरताको अवस्थाले उनीहरूको अधिकार उल्लंघन हुँदा आवश्यक उपचार प्रदान गर्न समस्याहरू आउन सक्छन् भन्ने विषयलाई पहिचान गर्दै,

यस इच्छाधिन आलेखले बालबालिकाको अधिकार उल्लंघनसम्बन्धी उजुरी गर्ने काममा राष्ट्रिय र क्षेत्रीय संयन्त्रलाई सहयोगी हुने र सबलीकरण गर्ने सन्दर्भलाई स्वीकार गर्दै,

बालबालिकाको अधिकार उल्लंघनका क्रममा आवश्यक उपचार प्रदान गर्दा बालबालिकाको सर्वोत्तम हितलाई ध्यानमा राख्ने र यस्ता उपचारका लागि सबै तहमा बाल संवेदनशीलतालाई पहिचान गर्दै,

बालबालिकाको अधिकार उल्लंघनका अवस्थामा देशभित्रै प्रभावकारी

उपचारका लागि बालबालिकाको क्षमता अभिवृद्धि र उपयुक्त राष्ट्रिय संयन्त्रको विकास गर्न प्रोत्साहन गर्दै,

बालअधिकारको प्रवर्द्धन र संरक्षणका लागि मानवअधिकारका राष्ट्रिय निकायहरू र अन्य सम्बन्धित विशेष निकायहरूले खेल्ने महत्वपूर्ण भूमिकालाई पुनः स्मृति गर्दै,

राष्ट्रिय संयन्त्रहरूलाई सबल पार्न र बालबालिका सम्बन्धी महासन्धि, बालबालिकाको बेचबिखन, बेश्यावृत्ति र अश्लील चित्रणसम्बन्धी इच्छाधिन आलेख र सशत्रु द्वन्द्वमा बालबालिकाको प्रयोगसम्बन्धी इच्छाधिन आलेखको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न यस आलेखअन्तर्गतका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्न संयुक्त राष्ट्रसंघीय बालअधिकार समितिको (यसपछि 'समिति' भनिएको) क्षमता अभिवृद्धि गर्ने विषयलाई ध्यानमा राख्दै, निम्नअनुसार सहमत छौं :

भाग १.

सामान्य प्रवधानहरू

धारा १ : राष्ट्रसंघीय बालअधिकार समितिको सक्षमतालाई

१. यस इच्छाधिन आलेखको राज्यपक्षले समितिको सक्षमतालाई स्वीकार्ने छ ।
२. कुनै पनि अध्यालेखको राज्यपक्ष नभएको अवस्थामा बालअधिकार हनन भएमा समितिले यस आलेखमा उल्लेख भएअनुसार सक्षमतालाई प्रयोग गर्ने छैन ।
३. यस इच्छाधिन आलेखको राज्यपक्ष नभएका अवस्थामा समितिले कुनै पनि सञ्चार ग्रहण गर्ने छैन ।

धारा २ : समितिको क्रियाकलापहरूलाई मार्गनिर्देश गर्ने सामान्य सिद्धान्तहरू यस इच्छाधिन आलेखमा तोकिएअनुसारका क्रियाकलापहरू सम्पन्न गर्न समितिलाई बालबालिकाको सर्वोत्तम हितको सिद्धान्तले मार्गनिर्देश गर्नेछ । यसका साथसाथै समितिले बालबालिकाको अधिकार र विचारलाई उनीहरूको उमेर र परिपक्वताका आधारमा सम्मान गर्नेछ ।

धारा ३ : प्रक्रियासम्बन्धी नियमहरू

१. समितिले यस इच्छाधिन आलेखमा तोकिएअनुसारका प्रक्रियासम्बन्धी नियमहरू अपनाउने छ । यसका लागि विशेषतः यस आलेखको धारा २ अनुसार बालसंवेदनशील प्रक्रियाहरूलाई प्रत्याभूत गर्नेछ ।
२. यस प्रक्रियासम्बन्धी नियमअनुसार बालबालिकालाई उनीहरूका तर्फबाट अरू कसैले दुरुपयोग गरी गरेको सञ्चारलाई समितिले रोकथाम गर्नेछ र बालबालिकाको सर्वोत्तम हितलाई ध्यान नदिइएका कुनै पनि किसिमका सञ्चारलाई समितिले जाँचबुझ नगर्न सक्छ ।

धारा ४ : संरक्षणसम्बन्धी प्रावधानहरू

१. सञ्चार गरिसकेपछिको अवस्थामा राज्यपक्षले यस आलेखअन्तर्गत आफ्नो क्षेत्राधिकारभित्रका सबै व्यक्तिहरूलाई मानवअधिकार उल्लंघन, गलत व्यवहार र धम्की/त्रासबाट जोगिन उचित कदमहरूको प्रत्याभूत गर्नुपर्ने र समितिसँग सहकार्य गर्नुपर्ने छ ।
२. सम्बन्धित व्यक्ति वा समूहको अनुमतिबिना सार्वजनिक रूपमा उनीहरूका परिचय खुलासा गर्न नहुने ।

भाग २.

सञ्चार प्रक्रिया

धारा ५ : व्यक्तिगत सञ्चार

१. राज्यपक्षको अधिकारक्षेत्रभित्र रही कुनै व्यक्ति वा समूहले निम्नलिखित प्रावधानअनुरूप अधिकार हनन भई पीडित हुन पुगेमा सञ्चार गर्न सक्नेछ :
 - क. बालअधिकारसम्बन्धी महासन्धि,
 - ख. बालबालिकाको बेचबिखन, बेश्यावृत्ति र अश्लील चित्रणसम्बन्धी इच्छाधिन आलेख
 - ग. सशत्रु द्वन्द्वमा बालबालिकाको प्रयोगसम्बन्धी इच्छाधिन आलेख
२. कुनै व्यक्ति वा समूहका तर्फबाट सञ्चार गर्दा उनीहरूको

अनुमति लिनुपर्ने र यसलाई सञ्चारकर्ताले पुष्टि गर्न सक्नुपर्ने ।

धारा ६ : अन्तरिम प्रावधान

१. सञ्चार प्राप्त गरिसकेपछिको अवस्थामा समितिले पीडित अथवा पीडित भनी दाबी गरिएका व्यक्तिमाथि हुनसक्ने सम्भावित क्षति नियन्त्रण गर्न अन्तरिम प्रावधानका लागि आकस्मिक ग्रहणसहितको अनुरोध राज्यपक्षलाई पठाउन सक्नेछ ।
२. यस धाराको अनुच्छेद १ अन्तर्गत समितिले आफ्नो स्वतन्त्र अधिकार प्रयोग गर्न सक्नेछ । सञ्चारको ग्रह्यता वा गुणात्मकता माथि यो अधिकार उपयोग हुने छैन ।

धारा ७ : ग्राह्यता

निम्न अवस्थामा समितिले सञ्चारलाई अग्राह्य मान्न सक्नेछ

१. सञ्चार बेनामे भएमा,
२. सञ्चार लिखित नभएमा,
३. सञ्चार दिने अधिकारको दुरुपयोग गरिएको समितिले ठानेको अवस्थामा वा आलेखको प्रावधानसँग मेल नखाएमा,
४. समितिले पहिले नै जाँचबुझ गरिसकेको वा अन्तर्राष्ट्रिय अनुसन्धानका अन्य प्रक्रियाअन्तर्गत जाँचबुझका क्रममा रहेको अवस्थामा,
५. देशमा उपलब्ध सबै कानुनी उपचारहरूको प्रयोग भइनसकेको अवस्थामा तर कानुनी उपचारहरू निकै ढिलो र प्रभावकारी परिणाम नहुने अवस्थामा यो प्रावधान निष्क्रिय हुने,
६. सञ्चार भूटो भएमा वा पर्याप्त तथ्यको अभाव भएमा,
७. यस आलेखको राज्यपक्ष हुनुपूर्व नै सञ्चारित भएको अवस्थामा,
८. देशभित्रका सबै कानुनी उपचारको प्रयोग गरी एक वर्षभित्र समितिमा नपठाइएमा र ग्राह्य हुने छैन तर सञ्चारकर्ताले एक वर्षभित्र सञ्चार कार्य असम्भव भएको पुष्टि गर्न सकेमा ग्राह्य हुने

धारा ८ : सञ्चारको सम्प्रेषण

१. यस आलेखअन्तर्गत आफूसमक्ष पेस हुन आएको सञ्चार समितिले गोपनीयता कायम राख्दै यस प्रलेखको राज्यपक्षको जनकारीमा ल्याउने छ ।
२. जानकारी प्राप्तक राज्यपक्षले ६ महिनाभित्र सो विषयमा कुनै कुरा वा उपाय राज्यपक्षले गरेको भए सो खुलाई समितिसमक्ष लिखित स्पष्टीकरण व्याख्या वा विवरणसहित पेस गर्न सक्नेछ ।

धारा ९ : मैत्रीपूर्ण निरोपण

१. महासन्धि र यसका इच्छाधिन आलेखहरूका प्रावधानहरूलाई सम्मान गर्दै त्यसका आधारमा घटनाको मेलमिलापका व्यवस्थापनसम्म पुग्नका लागि समितिले राज्यपक्षलाई सद्भाव सेवा उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
२. निरोपणको सम्झौतापछि समितिले यस प्रलेखअन्तर्गत चलेको सञ्चार प्रक्रियालाई अन्त गर्नेछ ।

धारा १० : सञ्चारको ग्रहण

१. यस आलेखअन्तर्गत सञ्चारसम्बन्धी सम्पूर्ण लिखित विवरणका आधारमा समितिले छिटोभन्दा छिटो विचार गर्न सक्नेछ ।
२. यस आलेखअन्तर्गत प्राप्त सञ्चारको जाँचबुझका लागि समितिले बन्दसत्र वा बैठक राख्न सक्नेछ ।
३. अन्तरिम प्रावधान अनुरोध गरिएको सन्दर्भमा समितिले सञ्चारलाई छिटोभन्दा छिटो विचार गर्न सक्नेछ ।
४. आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक अधिकारको उल्लंघनसम्बन्धी सञ्चारको जाँचबुझ गर्दा राज्यपक्षले महासन्धिको धारा ४ अनुरूप कदम चालेको विश्वसनीयतालाई समितिले विचार गर्न सक्नेछ । यसका लागि राज्यपक्षले यस महासन्धिमा आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक र अधिकारको कार्यान्वयनका लागि सम्भाव्य नीतिगत प्रावधानहरू अपनाउन सक्ने कुरालाई समितिले ध्यानमा राख्नेछ ।
५. सञ्चारको जाँचबुझ गरेपछि ढिलो नगरी समितिले यससम्बन्धी

विचार सुभावरू राज्यपक्षलाई पठाउन सक्नेछ ।

धारा ११ : अनुगमन

१. समितिले पठाएका विचार र सुभावहरूलाई राज्यपक्षले महत्वकासाथ लिनुपर्ने र त्यसअनुरूप गरिएका क्रियाकलापबारे विस्तृत लिखित क्रियाकलापबारे प्रतिक्रिया समितिलाई पठाउनुपर्ने छ । राज्यपक्षले त्यो प्रतिक्रिया ६ महिना वा त्यसभन्दा चाँडो पठाउनु पर्नेछ ।
२. समितिको विचार सुभावका साथै मेलमिलापको कार्यान्वयनसम्बन्धी थप जानकारीका लागि समितिले राज्यपक्षलाई बोलाउन सक्नेछ । यसका लागि समितिले राज्यपक्षका प्रतिवेदनहरू महासन्धिको धारा ४४, बालबालिकाको बेचबिखन, बेश्यावृत्ति र अश्लील चित्रणसम्बन्धी इच्छाधिन आलेखको धारा १२ वा सशत्रु द्वन्द्वमा बालबालिकाको प्रयोगसम्बन्धी ऐच्छिक आलेखको धारा ८ लाई मध्यनजर गर्न सक्नेछ ।

धारा १२ : अन्तर्देशीय सञ्चार

१. यस इच्छाधिन आलेखको कुनै पनि राज्यपक्षले निम्न दस्तावेजहरूको कुनै बेला अर्को राज्यपक्षले दायित्वहरू पूरा गरिरहेको छैन भन्नेबारेमा कुनै राज्यपक्षबाट समितिले सञ्चार लिने र विचार गर्ने समितिको सक्षमतालाई मान्यता प्रदान गर्ने घोषणा गर्न सक्नेछ ।
 - क. बालअधिकार महासन्धि
 - ख. बालबालिकाको बेचबिखन, बेस्यावृत्ति र अश्लील चित्रणसम्बन्धी इच्छाधिन आलेख
 - ग. सशत्रु द्वन्द्वमा बालबालिकाको प्रयोगसम्बन्धी इच्छाधिन आलेख
२. यस्तो घोषणा नगरेको राज्यपक्षसम्बन्धी कुनै पनि सञ्चारलाई समितिले स्वीकार गर्ने छैन
३. यस प्रलेखमा व्यवस्था गरिएका दायित्वको सम्मानका आधारमा विषयको मैत्रीपूर्ण समाधान निकाल्ने ध्येयले आफ्नो सद्भावसेवा (गुड अफिसेस) उपलब्ध गराउनेछ ।

४. यस धाराको अनुच्छेद १ अन्तर्गतको घोषणा राज्यपक्षहरूले संयुक्त राष्ट्रसंघका महासचिवसमक्ष दाखिला गर्नेछन् र महासचिवले त्यसका प्रतिहरू अन्य राज्यपक्षहरूलाई पठाउने छन् । महासचिवलाई सूचना दिई जुनसुकै समयमा घोषणा फिर्ता गर्न सकिनेछ । यस धाराअन्तर्गत पहिले नै पठाइएको सञ्चारलाई विचार गर्ने कार्यलाई घोषणा फिर्ता गराइने कुनै असर पुऱ्याउने छैन । घोषणा फिर्ता लिएको जनाउ महासचिवले प्राप्त गरेपछि सम्बन्धित राज्यपक्षले नयाँ घोषणा नगरेसम्म कुनै पनि राज्यपक्षले पठाएका थप सञ्चारलाई यस धाराअन्तर्गत ग्रहण गरिने छैन ।

भाग ३.

सोधपुछ प्रक्रिया

धारा १३ : जघन्य र न्यवस्थित उल्लंघनको सम्बन्धी सोधपुछ प्रक्रिया

१. बालअधिकार महासन्धि, बालबालिकाको बेचबिखन, बेस्यावृत्ति र अश्लील चित्रणसम्बन्धी इच्छाधिन आलेख र सशत्रु द्वन्द्वमा बालबालिकाको प्रयोगसम्बन्धी इच्छाधिन आलेखको राज्यपक्षले नै जघन्य र न्यवस्थित उल्लंघन गरेको भरपर्दो सञ्चार प्राप्त गरेमा समितिले राज्यपक्षलाई सो सञ्चारको जाँचबुझका लागि सहकार्य गर्न र ढिलो नगरी सञ्चारअनुरूपको अनुगमनका विवरणहरू बुझाउन बोलाउन सक्नेछ ।
२. राज्यपक्षले बुझाएको विवरण र भरपर्दो सञ्चारका आधारमा समितिले सोधपुछका लागि एक वा एकभन्दा बढी सदस्यहरू नियुक्त गर्न सक्नेछ । यी सदस्यहरूले सोधपुछ कार्य सञ्चालन गर्नेछन् र समितिलाई प्रतिवेदन बुझाउने छन् । आवश्यकता अनुसार उनीहरूले राज्यपक्षको अनुमतिमा त्यस मुलुकको भ्रमण पनि गर्न सक्नेछन् ।
३. यस्ता सोधपुछ गोप्य रूपमा गरिनेछ र यसका सबै प्रक्रियागत तहमा राज्यपक्षसँग सहकार्य गरिनेछ ।
४. सोधपुछ कार्य सम्पन्न भएलगत्तै यसका उपलब्धि, आलोचना र सुभावहरू राज्यपक्षलाई पठाइनेछ ।
५. यस्ता उपलब्धि, आलोचना र सुभावहरू माथिको विचार

राज्यपक्षले ६ महिना वा त्यसभन्दा चाँडो समितिमा बुझाउनु पर्नेछ ।

६. यस धाराको अनुच्छेद २ अनुरूप गरिएका सोधपुछका प्रक्रिया सम्पन्न भएपछि समितिले यसबारे राज्यपक्षसँग परामर्श गरी संक्षिप्त जानकारी यस प्रलेखको धारा १६ अनुरूप आफ्नो प्रतिवेदनमा समावेश गर्ने निर्णय लिन सक्नेछ ।
७. यो ऐच्छिक प्रलेख हस्ताक्षर वा अनुमोदन गर्ने समयमा वा त्यसपछि सम्मिलन गर्ने समयमा हरेक पक्षराष्ट्रले यो धारामा उल्लेख भएअनुसार र परिच्छेद १ मा उल्लिखित सबै वा केही दस्तावेजको अधिकार प्रयोग गर्न नसक्ने गरी समितिको सक्षतालाई मान्यता नदिने घोषणा गर्न सक्नेछ ।
८. यस धाराको अनुच्छेद ७ अनुसार अपवाद सर्त राख्न कुनै पनि राज्यपक्षले संयुक्त राष्ट्रसंघका महासचिवलाई जनाउ दिएर जुनसुकै बेला यस्तो सर्त फिर्ता लिन सक्नेछ ।

धारा १४ : सोधपुछ प्रक्रियाको अनुगमन

१. यस आलेखको धारा १३ (५) अनुसार ६ महिनाको अवधि टुङ्गिएपछि समितिले राज्यपक्षलाई यसबारे अपनाइएका कदमहरू र धारा १३ अनुरूप सञ्चालन गरिएको सोधपुछको जानकारी लिनका लागि बोलाउन सक्नेछ ।
२. यस आलेखको धारा १३ अनुरूप सोधपुछका लागि गरिएका कदमहरूबारे थप जानकारी लिन समितिले राज्यपक्षलाई बोलाउन सक्नेछ । साथै यसबारे समितिले राज्यपक्षलाई महासन्धिको धारा ४४, बालबालिकाको बेचबिखन, बेस्यावृत्ति र अश्लील चित्रणसम्बन्धी इच्छाधिन आलेखको धारा १२ वा सशत्रु द्वन्द्वमा बालबालिकाको प्रयोगसम्बन्धी इच्छाधिन आलेखको धारा ८ लाई प्रतिवेदनमा समावेश गर्न सुभाव दिन सक्नेछ ।

भाग ८

अन्तिम प्रावधानहरू

धारा १५ : अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग र सहकार्य

१. राज्यपक्षको अनुमतिमा समितिले सञ्चार र सोधपुछसम्बन्धी प्राविधिक सल्लाह र सहयोग गर्न संयुक्त राष्ट्रसंघका विशेष निकायहरूलाई आवश्यक कोष, कार्यक्रम, विचार र सुझावहरू उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
२. राज्यपक्षको अनुमतिमा समितिले यस आलेखअन्तर्गतका सञ्चारसँग सम्बन्धित भएर उठेका विचारहरूलाई कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित निकायहरूलाई ध्यानाकृष्ट गराउन सक्नेछ र राज्यपक्षलाई महासन्धि र यसका इच्छाधिन आलेखहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन एवं प्रगति हासिल गर्नका लागि आवश्यक सहयोग गर्न सक्नेछ ।

धारा १६ : महासभामा दिइने प्रतिवेदन

समितिले आफ्नो प्रतिवेदनमा महासन्धिको धारा ४४ (५) अनुरूप यस आलेखका क्रियाकलापहरूको विवरण हरेक २ वर्षमा महासभालाई बुझाउने छ ।

धारा १७ : इच्छाधिन आलेखको सम्प्रेषण र जानकारी

हरेक राज्यपक्षले यो इच्छाधिन आलेख र यससँग सम्बन्धित समितिका सुझावहरू उपयुक्त माध्यमबाट बालबालिका, वयस्क, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू र सबैमा सम्प्रेषण र जानकारी गराउने छ ।

धारा १८ : हस्ताक्षर, अनुमोदन र सम्मिलन

१. यो इच्छाधिन आलेखमा हस्ताक्षर गर्न बालअधिकारसम्बन्धी महासन्धि वा यसका दुई इच्छाधिन आलेखहरूमध्ये कुनै एकलाई पहिले नै हस्ताक्षर, अनुमोदन र सम्मिलन गरिसकेका कुनै पनि राज्यपक्षलाई खुला छ ।
२. यो इच्छाधिन आलेखमा अनुमोदन गर्न बालअधिकारसम्बन्धी महासन्धि वा यसका दुई इच्छाधिन आलेखहरूमध्ये कुनै एकलाई पहिले नै अनुमोदन वा सम्मिलन गरिसकेका कुनै पनि

राज्यपक्षलाई खुला छ ।

३. यो इच्छाधिन आलेखमा सम्मिलन गर्न बालअधिकारसम्बन्धी महासन्धि वा यसका दुई इच्छाधिन आलेखहरूमध्ये कुनै एकलाई पहिले नै अनुमोदन वा सम्मिलन गरिसकेका कुनै पनि राज्यपक्षलाई खुला छ ।
४. सम्मिलनको दस्तावेज महासचिवसँग दाखेल गरेपछिमात्र यो सम्मिलन लागू हुनेछ ।

धारा १८ : लागू गर्ने

१. यो इच्छाधिन आलेख अनुमोदन र सम्मिलनसम्बन्धी दसौं दस्तावेज दाखिल भएको ३ महिनापछि लागू हुनेछ ।
२. हरेक राज्यपक्षले यो इच्छाधिन आलेख अनुमोदन वा सम्मिलनसम्बन्धी दसौं दस्तावेज दाखिल भएको मितिपश्चात् ३ महिनापछि लागू हुनेछ ।

धारा २० : आलेख लागू भएपश्चात् हुने उल्लंघन

१. यो इच्छाधिन आलेख लागू भएपछि बालअधिकार महासन्धि र यसका पहिला दुई इच्छाधिन आलेखहरूमा व्यवस्था भएका अधिकारहरू राज्यपक्षले उल्लंघन गरेमा समितिसँग त्यसको सम्बोधन गर्ने सक्षमता रहनेछ ।
२. यो इच्छाधिन आलेख लागू भएपछि पक्षराष्ट्र भएको देशले महासन्धि र यसका पहिला दुई इच्छाधिन आलेखहरूमा व्यवस्था भएका अधिकारहरू उल्लंघनसम्बन्धी दायित्व राज्यपक्ष सँगसँगै समितिको पनि रहनेछ ।

धारा २१ : संशोधन

१. यो इच्छाधिन आलेखको कुनै पनि राज्यपक्षले संयुक्त राष्ट्रसंघका महासचिवसमक्ष संशोधन प्रस्ताव दर्ता गर्न सक्नेछ । महासचिवले तत्पश्चात् उक्त प्रस्तावउपर विचार गरी मतदान गर्न सम्मेलनका पक्षमा रहे/नरहेको निजलाई जनाउ गर्ने अनुरोधसहित संशोधन प्रस्ताव राज्यपक्षहरूलाई सञ्चार गर्नेछन् । यस्तो सञ्चार गरिएको मितिले ४ महिनाभित्र कम्तीमा एकतिहाइ राज्यपक्षहरूले सो

सम्मेलन बोलाउनुपर्ने मत जाहेर गरेमा महासचिवले राष्ट्रसंघको सहयोगमा यस्तो सम्मेलनको आयोजना गर्नेछन् । सम्मेलनमा उपस्थित र मतदान गर्ने राज्यपक्षहरूको दुईतिहाइ बहुमतबाट ग्रहण गरिएको कुनै पनि संशोधन मञ्जुरीका लागि महासचिवले सबै राज्यपक्षसमक्ष पेस गर्नेछन् ।

२. यस धाराको अनुच्छेद १ अनुसार ग्रहण गरिएको कुनै पनि संशोधन राज्यपक्षहरूले आफ्नो संवैधानिक प्रक्रियाअनुसार संशोधन यस इच्छाधिन आलेखका दुईतिहाइ राज्यपक्षहरूले सकार गरिएको तीसौं दिनपछि लागू हुनेछ । संशोधन लागू भएपछि सो सकार गर्ने राज्यपक्षहरूको हकमा बन्धनकारी हुनेछ । यस इच्छाधिन आलेखका व्यवस्था र तिनले सकार गरेका अधिल्ला संशोधन अन्य राज्यपक्षहरूका हकमा पनि बन्धनकारी हुनेछन् ।

धारा २२ : परित्याग

१. संयुक्त राष्ट्रसंघका महासचिवलाई लिखित जनाउ दिएर राज्यपक्षले यो महासन्धि परित्याग गर्न सक्नेछ । महासचिवले जनाउ पाएको मितिले यस्तो परित्याग प्रभावकारी हुनेछ ।
२. यस इच्छाधिन आलेखको परित्याग गर्दा आलेखको धारा ५ वा १२ अन्तर्गत बुझाइएको सञ्चार अथवा धारा १३ अन्तर्गत थालिएको सोधपुछलाई विभेदको आधारमा असर नपर्नेगरी परित्याग गरिनेछ ।

धारा २३ : महासचिवले गर्ने संकलन र लिखित जनाउ

१. संयुक्त राष्ट्रसंघका महासचिव यस आलेखका संकलक हुनेछन्
२. महासचिवले सबै राष्ट्रहरूलाई निम्न विषयमा सूचित गर्नेछन्
 - क. यस इच्छाधिन आलेखअन्तर्गतको हस्ताक्षर, अनुमोदन र सम्मिलन
 - ख. यो इच्छाधिन आलेख लागू भएको मिति र धारा २१ अन्तर्गत गरिएका संशोधन
 - ग. धारा २२ अन्तर्गत गरिएका परित्याग

धारा २४ : भाषा

१. यो इच्छाधिन आलेखका अरवी, चिनियाँ, अंग्रेजी, फ्रेन्च, रसियन र स्पेनिस भाषाका पाठ समान रूपमा आधिकारिक छन् र राष्ट्रसंघीय महासचिवकहाँ दाखिल रहनेछन् ।
२. महासन्धिले यस इच्छाधिन आलेखका प्रमाणित प्रतिहरू सबै राज्यहरूलाई पठाउने छन् ।
२. यस धाराको अनुच्छेद १ अनुसार ग्रहण गरिएको कुनै पनि संशोधन राज्यपक्षहरूले आफ्नो संवैधानिक प्रक्रियाअनुसार संशोधन यस इच्छाधिन आलेखका दुईतिहाइ राज्यपक्षहरूले सकार गरिएको तीसौं दिनपछि लागू हुनेछ । संशोधन लागू भएपछि सो सकार गर्ने राज्यपक्षहरूको हकमा बन्धनकारी हुनेछ । यस इच्छाधिन आलेखका व्यवस्था र तिनले सकार गरेका अधिल्ला संशोधन अन्य राज्यपक्षहरूका हकमा पनि बन्धनकारी हुनेछन् ।

धारा २२ : परित्याग

१. संयुक्त राष्ट्रसंघका महासचिवलाई लिखित जनाउ दिएर राज्यपक्षले यो महासन्धि परित्याग गर्न सक्नेछ । महासचिवले जनाउ पाएको मितिले यस्तो परित्याग प्रभावकारी हुनेछ ।
२. यस इच्छाधिन आलेखको परित्याग गर्दा प्रलेखको धारा ५ वा १२ अन्तर्गत बुझाइएको सञ्चार अथवा धारा १३ अन्तर्गत थालिएको सोधपुछलाई विभेदको आधारमा असर नपर्नेगरी परित्याग गरिनेछ ।

धारा २३ : महासचिवले गर्ने संकलन र लिखित जनाउ

१. संयुक्त राष्ट्रसंघका महासचिव यस आलेखका संकलक हुनेछन्
२. महासचिवले सबै राष्ट्रहरूलाई निम्न विषयमा सूचित गर्नेछन्
क. यस इच्छाधिन आलेखअन्तर्गतको हस्ताक्षर, अनुमोदन र सम्मिलन
ख. यो इच्छाधिन आलेख लागू भएको मिति र धारा २१ अन्तर्गत गरिएका संशोधन
ग. धारा २२ अन्तर्गत गरिएका परित्याग

धारा २४ : भाषा

१. यो इच्छाधिन आलेखका अरवी, चिनियाँ, अंग्रेजी, फ्रेन्च, रसियन र स्पेनिस भाषाका पाठ समान रूपमा आधिकारिक छन् र राष्ट्रसंघीय महासचिवकहाँ दाखिल रहनेछन् ।
२. महासन्धिले यस इच्छाधिन आलेखका प्रमाणित प्रतिहरू सबै राज्यहरूलाई पठाउने छन् ।

Article 22

Denunciation

1. Any State party may denounce the present Protocol at any time by written notification to the Secretary-General of the United Nations. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.
2. Denunciation shall be without prejudice to the continued application of the provisions of the present Protocol to any communication submitted under articles 5 or 12 or any inquiry initiated under article 13 before the effective date of denunciation.

Article 23

Depositary and notification by the Secretary-General

1. The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of the present Protocol.
2. The Secretary-General shall inform all States of:
 - Signatures, ratifications and accessions under the present Protocol;
 - The date of entry into force of the present Protocol and of any amendment thereto under article 21;
 - Any denunciation under article 22 of the present Protocol.

Article 24

Languages

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States.

Article 17

Dissemination of and information on the Optional Protocol

Each State party undertakes to make widely known and to disseminate the present Protocol and to facilitate access to information about the views and recommendations of the Committee, in particular with regard to matters involving the State party, by appropriate and active means and in accessible formats to adults and children alike, including those with disabilities.

Article 18

Signature, ratification and accession

1. The present Protocol is open for signature to any State that has signed, ratified or acceded to the Convention or either of the first two Optional Protocols thereto.

2. The present Protocol is subject to ratification by any State that has ratified or acceded to the Convention or either of the first two Optional Protocols thereto. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
3. The present Protocol shall be open to accession by any State that has ratified or acceded to the Convention or either of the first two Optional Protocols thereto.
4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General.

Article 19

Entry into force

1. The present Protocol shall enter into force three months after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after the deposit of the tenth instrument of ratification or instrument of accession, the present Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 20

Violations occurring after the entry into force

1. The Committee shall have competence solely in respect of violations by the State party of any of the rights set forth in the Convention and/or the first two Optional Protocols thereto occurring after the entry into force of the present Protocol.
2. If a State becomes a party to the present Protocol after its entry into force, the obligations of that State vis-à-vis the Committee shall relate only to violations of the rights set forth in the Convention and/or the first two Optional Protocols thereto occurring after the entry into force of the present Protocol for the State concerned.

Article 21

Amendments

1. Any State party may propose an amendment to the present Protocol and submit it to the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall communicate any proposed amendments to States parties with a request to be notified whether they favour a meeting of States parties for the purpose of considering and deciding upon the proposals. In the event that, within four months of the date of such communication, at least one third of the States parties favour such a meeting, the Secretary-General shall convene the meeting under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States parties present and voting shall be submitted by the Secretary-General to the General Assembly for approval and, thereafter, to all States parties for acceptance.

2. An amendment adopted and approved in accordance with paragraph 1 of the present article shall enter into force on the thirtieth day after the number of instruments of acceptance deposited reaches two thirds of the number of States parties at the date of adoption of the amendment. Thereafter, the amendment shall enter into force for any State party on the thirtieth day following the deposit of its own instrument of acceptance. An amendment shall be binding only on those States parties that have accepted it.

proceedings.

4. After examining the findings of such an inquiry, the Committee shall transmit without delay these findings to the State party concerned, together with any comments and recommendations.

5. The State party concerned shall, as soon as possible and within six months of receiving the findings, comments and recommendations transmitted by the Committee, submit its observations to the Committee.

6. After such proceedings have been completed with regard to an inquiry made in accordance with paragraph 2 of the present article, the Committee may, after consultation with the State party concerned, decide to include a summary account of the results of the proceedings in its report provided for in article 16 of the present Protocol.

7. Each State party may, at the time of signature or ratification of the present Protocol or accession thereto, declare that it does not recognize the competence of the Committee provided for in the present article in respect of the rights set forth in some or all of the instruments listed in paragraph 1.

8. Any State party having made a declaration in accordance with paragraph 7 of the present article may, at any time, withdraw this declaration by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 14

Follow-up to the inquiry procedure

1. The Committee may, if necessary, after the end of the period of six months referred to in article 13, paragraph 5, invite the State party concerned to inform it of the measures taken and envisaged in response to an inquiry conducted under article 13 of the present Protocol.

2. The Committee may invite the State party to submit further information about any measures that the State party has taken in response to an inquiry conducted under article 13, including as deemed appropriate by the Committee, in the State party's subsequent reports under article 44 of the Convention, article 12

of the Optional Protocol to the Convention on the sale of children, child prostitution and child pornography or article 8 of the Optional Protocol to the Convention on the involvement of children in armed conflict, where applicable.

Part IV

Final provisions

Article 15

International assistance and cooperation

1. The Committee may transmit, with the consent of the State party concerned, to United Nations specialized agencies, funds and programmes and other competent bodies its views or recommendations concerning communications and inquiries that indicate a need for technical advice or assistance, together with the State party's observations and suggestions, if any, on these views or recommendations.

2. The Committee may also bring to the attention of such bodies, with the consent of the State party concerned, any matter arising out of communications considered under the present Protocol that on the advisability of international measures likely to contribute to assisting States parties in achieving progress in the implementation of the rights recognized in the Convention and/or the Optional Protocols thereto.

Article 16

Report to the General Assembly

The Committee shall include in its report submitted every two years to the General Assembly in accordance with article 44, paragraph 5, of the Convention a summary of its activities under the present Protocol.

Article 11

Follow-up

1. The State party shall give due consideration to the views of the Committee, together with its recommendations, if any, and shall submit to the Committee a written response, including information on any action taken and envisaged in the light of the views and recommendations of the Committee. The State party shall submit its response as soon as possible and within six months.

2. The Committee may invite the State party to submit further information about any measures the State party has taken in response to its views or recommendations or implementation of a friendly settlement agreement, if any, including as deemed appropriate by the Committee, in the State party's subsequent reports under article 44 of the Convention, article 12 of the Optional Protocol to the Convention on the sale of children, child prostitution and child pornography or article 8 of the Optional Protocol to the Convention on the involvement of children in armed conflict, where applicable.

1. A State party to the present Protocol may, at any time, declare that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications in which a State party claims that another State party is not fulfilling its obligations under any of the following instruments to which the State is a party:
1. The Convention;
2. The Optional Protocol to the Convention on the sale of children, child prostitution and child pornography;
3. The Optional Protocol to the Convention on the involvement of children in armed conflict.
4. The Committee shall not receive communications concerning a State party that has not made such a declaration or communications from a State party that has not made such a declaration.

Article 13

Inquiry procedure for grave or systematic violations

Inquiry procedure

Part III

5. The Committee shall make available its good offices to the States parties concerned with a view to a friendly solution of the matter on the basis of the respect for the obligations set forth in the Convention and the Optional Protocols thereto.

6. A declaration under paragraph 1 of the present article shall be deposited by the States parties with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the other States parties. A declaration may be withdrawn at any time by notification to the Secretary-General. Such a withdrawal shall not prejudice the consideration of any matter that is the subject of a communication already transmitted under the present article; no further communications by any State party shall be received under the present article after the notification of withdrawal of the declaration has been received by the Secretary-General, unless the State party concerned has made a new declaration.

1. If the Committee receives reliable information indicating grave or systematic violations by a State party of rights set forth in the Convention or in the Optional Protocols thereto on the sale of children, child prostitution and child pornography or on the involvement of children in armed conflict, the Committee shall invite the State party to cooperate in the examination of the information and, to this end, to submit observations without delay with regard to the information concerned.

2. Taking into account any observations that may have been submitted by the State party concerned, as well as any other reliable information available to it, the Committee may designate one or more of its members to conduct an inquiry and to report urgently to the Committee. Where warranted and with the consent of the State party, the inquiry may include a visit to its territory.

3. Such an inquiry shall be conducted confidentially, and the cooperation of the State party shall be sought at all stages of the

Article 7

Admissibility

The Committee shall consider a communication inadmissible when:

1. The communication is anonymous;
2. The communication is not in writing;
3. The communication constitutes an abuse of the right of submission of such communications or is incompatible with the provisions of the Convention and/or the Optional Protocols thereto;
4. The same matter has already been examined by the Committee or has been or is being examined under another procedure of international investigation or settlement;
5. All available domestic remedies have not been exhausted. This shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged or unlikely to bring effective relief;
6. The communication is manifestly ill-founded or not sufficiently substantiated;
7. The facts that are the subject of the communication occurred prior to the entry into force of the present Protocol for the State party concerned, unless those facts continued after that date;
8. The communication is not submitted within one year after the exhaustion of domestic remedies, except in cases where the author can demonstrate that it had not been possible to submit the communication within that time limit.

Article 8

Transmission of the communication

1. Unless the Committee considers a communication inadmissible without reference to the State party concerned, the Committee shall bring any communication submitted to it under the present Protocol confidentially to the attention of the State party concerned as soon as possible.

5

6

2. The State party shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that it may have provided. The State party shall submit its response as soon as possible and within six months.

Article 9

Friendly settlement

1. The Committee shall make available its good offices to the parties concerned with a view to reaching a friendly settlement of the matter on the basis of respect for the obligations set forth in the Convention and/or the Optional Protocols thereto.
2. An agreement on a friendly settlement reached under the auspices of the Committee closes consideration of the communication under the present Protocol.

Article 10

Consideration of communications

1. The Committee shall consider communications received under the present Protocol as quickly as possible, in the light of all documentation submitted to it, provided that this documentation is transmitted to the parties concerned.

2. The Committee shall hold closed meetings when examining communications received under the present Protocol.
3. Where the Committee has requested interim measures, it shall expedite the consideration of the communication.
4. When examining communications alleging violations of economic, social or cultural rights, the Committee shall consider the reasonableness of the steps taken by the State party in accordance with article 4 of the Convention. In doing so, the Committee shall bear in mind that the State party may adopt a range of possible policy measures for the implementation of the economic, social and cultural rights in the Convention.

5. After examining a communication, the Committee shall, without delay, transmit its views on the communication, together with its recommendations, if any, to the parties concerned.

child, the views of the child being given due weight in accordance with the age and maturity of the child.

Article 3

Rules of procedure

1. The Committee shall adopt rules of procedure to be followed when exercising the functions conferred on it by the present Protocol. In doing so, it shall have regard, in particular, for article 2 of the present Protocol in order to guarantee child-sensitive procedures.

2. The Committee shall include in its rules of procedure safeguards to prevent the manipulation of the child by those acting on his or her behalf and may decline to examine any communication that it considers not to be in the child's best interests.

Article 4

Protection measures

1. A State party shall take all appropriate steps to ensure that individuals under its jurisdiction are not subjected to any human rights violation, ill-treatment or intimidation as a consequence of communications or cooperation with the Committee pursuant to the present Protocol.

2. The identity of any individual or group of individuals concerned shall not be revealed publicly without their express consent.

3

Communications procedure

Part II

Article 5

Individual communications

1. Communications may be submitted by or on behalf of an individual or group of individuals, within the jurisdiction of a State party, claiming to be victims of a violation by that State party of any of the rights set forth in any of the following instruments to which that State is a party:

- The Convention;

- The Optional Protocol to the Convention on the sale of children, child prostitution and child pornography;

- The Optional Protocol to the Convention on the involvement of children in armed conflict.

2. Where a communication is submitted on behalf of an individual or group of individuals, this shall be with their consent unless the author can justify acting on their behalf without such consent.

Article 6

Interim measures

1. At any time after the receipt of a communication and before a determination on the merits has been reached, the Committee may transmit to the State party concerned for its urgent consideration a request that the State party take such interim measures as may be necessary in exceptional circumstances to avoid possible irreparable damage to the victim or victims of the alleged violations.

2. Where the Committee exercises its discretion under paragraph 1 of the present article, this does not imply a determination on admissibility or on the merits of the communication.

4

Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a communications procedure

Adopted and opened for signature, ratification and accession by General Assembly resolution A/RES/66/138 of 19 December 2011 entered into force on 14 April 2014

The States parties to the present Protocol,

Considering that, in accordance with the principles proclaimed in the Charter of the United Nations, the recognition of the inherent dignity and the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Noting that the States parties to the Convention on the Rights of the Child (hereinafter referred to as "the Convention") recognize the rights set forth in it to each child within their jurisdiction without discrimination of any kind, irrespective of the child's or his or her parent's or legal guardian's race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national, ethnic or social origin, property, disability, birth or other status,

Reaffirming the universality, indivisibility, interdependence and interrelatedness of all human rights and fundamental freedoms, a human being with dignity and with evolving capacities, *Recognizing* that children's special and dependent status may create real difficulties for them in pursuing remedies for violations of their rights,

Considering that the present Protocol will reinforce and complement national and regional mechanisms allowing children to submit complaints for violations of their rights,

Recognizing that the best interests of the child should be a primary consideration to be respected in pursuing remedies for violations of the rights of the child, and that such remedies should take into account the need for child-sensitive procedures at all levels, *Encouraging* States parties to develop appropriate national mechanisms

1

to enable a child whose rights have been violated to have access to effective remedies at the domestic level,

Recalling the important role that national human rights institutions and other relevant specialized institutions, mandated to promote and protect the rights of the child, can play in this regard,

Considering that, in order to reinforce and complement such national mechanisms and to further enhance the implementation of the Convention and, where applicable, the Optional Protocols thereto on the sale of children, child prostitution and child pornography and on the involvement of children in armed conflict, it would be appropriate to enable the Committee on the Rights of the Child (hereinafter referred to as "the Committee") to carry out the functions provided for in the present Protocol,

Have agreed as follows:

Part I

General provisions

Article I

Competence of the Committee on the Rights of the Child

1. A State party to the present Protocol recognizes the competence of the Committee as provided for by the present Protocol.
2. The Committee shall not exercise its competence regarding a State party to the present Protocol on matters concerning violations of rights set forth in an instrument to which that State is not a party.
3. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State that is not a party to the present Protocol.

Article 2

General principles guiding the functions of the Committee

In fulfilling the functions conferred on it by the present Protocol, the Committee shall be guided by the principle of the best interests of the child. It shall also have regard for the rights and views of the

2

Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a Communications Procedure

English Version

Save the Children.

Child Nepal (CN)
2003

Publications :

Office Address : Child Nepal, Gopikrishna Nagar, Chabahil,
Kathmandu -07, Nepal
+977-1-4812417, +977-1-4822002
GPO 21829 Ktm Nepal

Child Nepal (CN)
2003

E-mail : crsecsecretariat@childnepal.org, cn@childnepal.org
Website : www.childnepal.org
All Rights Reserved : Child Nepal

Note
Printed by Child Nepal (CN) with the support of Save the
Children International for non commercial purpose and for
public awareness regard The Third Optional Protocol on a
Communications Procedure of The Convention on the Rights
of the Child, with due acknowledgement to the Office of the
United nations High Commissioner for Human Rights, Geneva,
Switzerland.

Cited from:

https://treaties.un.org/doc/source/signature/2012/CTC_4-11d.pdf